

**Miejskie Centrum
Profilaktyki Uzależnień
w Krakowie**

**Sprawozdanie z realizacji zadań w Dziale
Profilaktyki i Terapii oraz Dziale Opieki Nad
Osobami Nietrzeźwymi MCPU
za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku**

DZIAŁ PROFILAKTYKI I TERAPII

Sekcja Profilaktyki

Realizacja szkoleń profilaktycznych

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku zrealizowano 17 autorskich programów profilaktycznych, których celem było opóźnienie inicjacji i ograniczenie sięgania po substancje psychoaktywne wśród dzieci i młodzieży w Krakowie. Realizacja tych działań oparta jest na systemowym rozumieniu środowiska szkolonego i obejmuje uczniów, rodziców i nauczycieli.

Programy dla uczniów szkoły podstawowej:

- ◆ Ciekawi świata,
- ◆ Emocjo, chcę Cię poznać,
- ◆ Bezpieczni od podstaw.

Programy dla uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej:

- ◆ Mądry nastolatek,
- ◆ Jak sobie radzić ze stresem?,
- ◆ Powiem Ci,
- ◆ Emocjo, chcę Cię poznać,
- ◆ Trening Asertywności,
- ◆ Efekt motyla,
- ◆ Fakty i mity,
- ◆ Bezpieczny każdy krok.

Programy dla uczniów szkoły ponadgimnazjalnej:

- ◆ Mądrze w dorosłość.

Programy dla rodziców:

- ◆ Wspólna sprawa,
- ◆ Dzieci w sieci,

Programy dla nauczycieli:

- ◆ Bezpieczny dialog I i II,
- ◆ Dzieci w sieci.

- ◆ Program profilaktyki uzależnień w behawioralnych.

Informację o ofercie szkoleniowej dwukrotnie w ciągu roku przesyłano do wszystkich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na terenie Krakowa. Szczegółowe informacje o aktualnie realizowanych programach były dostępne na stronie internetowej www.mcpu.krakow.pl, w zakładce Szkolenia. Informacji dotyczącej szkoleń udzielano również telefonicznie.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku zrealizowano 1 035 szkoleń prowadzonych aktywnymi metodami pracy. Podczas szkoleń objęto oddziaływaniami 21 231 uczestników. W tym:

- ◆ **17 806 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,**
- ◆ **2 453 rodziców,**
- ◆ **708 nauczycieli,**
- ◆ **264 inne osoby dorosłe.**

Podczas szkoleń realizowany był moduł tematyczny poświęcony zagrożeniom związanym z używaniem Nowych Substancji Psychoaktywnych.

Szkolenia profilaktyczne realizowane były w formie zajęć warsztatowych oraz wykładów z dyskusją i konsultacjami indywidualnymi dla nauczycieli i rodziców.

Program dla szkół podstawowych „Bezpieczni od podstaw”

W 2017 roku realizowano program profilaktyczny z obszaru zapobiegania uzależnieniom pt. „Bezpieczni od podstaw”, skierowany do uczniów klas IV – VI szkół podstawowych oraz ich nauczycieli. W ramach programu prowadzone były tematyczne szkolenia warsztatowe dla uczniów (3 godziny lekcyjne dla jednej klasy) oraz szkolenie dla kadry pedagogicznej z obszaru profilaktyki zachowań ryzykownych wśród dzieci, realizowane przez specjalistów (lekarzy psychiatrów oraz psychologów dziecięcych) ze Specjalistycznego Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego im. Św. Ludwika w Krakowie.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku w ramach programu zostało przeprowadzonych: 234 szkolenia warsztatowe, w trakcie których objęto oddziaływaniami 4 542 uczniów.

W zależności od potrzeb klasy pedagog szkolny wybierał temat szkolenia dla uczniów spośród 6 tematów obejmujących obszar wzmocnienia czynników chroniących, to jest:

- ◆ „Opanuj stres”,
- ◆ „Trening twórczości”,
- ◆ „Jak uczyć się skutecznie”,
- ◆ „Być asertywnym czyli jakim”,
- ◆ „Pasje i zainteresowania”,
- ◆ „Akademia optymizmu”.

Program dla szkół gimnazjalnych pt. „Bezpieczny każdy krok”

Programem zostali objęci uczniowie I klas gimnazjum w Krakowie, wychowawcy klas oraz rodzice uczniów. W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 roku zrealizowano 202 szkolenia, podczas których objęto oddziaływaniami 4 257 uczestników. W tym:

- ◆ 3 344 uczniów I klas gimnazjum, do końca roku szkolnego 2016/2017,
- ◆ 2 222 uczniów VII klas szkół podstawowych,
- ◆ 300 wychowawców, którzy uczestniczyli w dwóch konsultacjach indywidualnych po każdym szkoleniu z uczniami danej klasy i szkoleniu warsztatowym,
- ◆ 1395 rodziców uczniów.

Program obejmuje:

- ◆ dwa szkolenia warsztatowe dla uczniów: „Budujemy bezpieczną klasę” oraz „Moc emocji”,
- ◆ konsultacje indywidualne dla wychowawców klas, które realizowane są po przeprowadzonych z uczniami warsztatach,
- ◆ szkolenie warsztatowe dla wychowawców klas w zakresie wzmocnienia umiejętności wychowawczych,
- ◆ szkolenie dla kadry pedagogicznej gimnazjum realizowane przez specjalistów z Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, realizowane w 2016 roku,
- ◆ szkolenie dla rodziców uczniów.

Program dla szkół ponadgimnazjalnych pt. „Mądrze w dorosłość”

Skierowany do uczniów I klas technikum i zasadniczej szkoły zawodowej oraz wychowawców klas. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku zostało przeprowadzonych: 70 szkoleń warsztatowych, w trakcie których objęto oddziaływaniami 1 612 uczestników. W tym:

- ◆ 1 542 uczniów I klas technikum i szkół zawodowych,
- ◆ 70 wychowawców uczestniczyło w konsultacjach indywidualnych oraz szkoleniach.

Program obejmuje:

- ◆ szkolenie warsztatowe dla uczniów I klas,
- ◆ konsultacje indywidualne dla wychowawców klas, które realizowane są po przeprowadzonych warsztatach z uczniami,
- ◆ szkolenia dla grona pedagogicznego każdej szkoły w zakresie zaburzeń wieku rozwojowego realizowane przez specjalistów z Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, realizowane w 2016 roku.

Raport z badań ankietowych

W roku szkolnym 2016/2017 po raz siódmy zrealizowano badania ankietowe w śród uczniów. W badaniu wzięli udział uczestnicy profilaktycznych szkoleń warsztatowych – byli to uczniowie szkół podstawowych (klasy 4-6), uczniowie szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych: zawodowych, liceów oraz techników. Łącznie 10 134 uczniów, w tym 5 183 uczniów szkół podstawowych, 2 814 szkół gimnazjalnych oraz 2 137 szkół ponadgimnazjalnych. W opracowaniu badań pt. „Styl życia, używanie substancji psychoaktywnych oraz postawy wobec używania substancji psychoaktywnych w grupie uczniów krakowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”. prezentowane były deklaratywne opinie dzieci i młodzieży na temat substancji psychoaktywnych, ewentualnej szkodliwości tych substancji dla zdrowia oraz postaw osób bliskich wobec używania przez badanych alkoholu. Badana problematyka dotyczyła także wybranych czynników chroniących i czynników ryzyka istotnych w obszarze używania substancji psychoaktywnych i podejmowania zachowań ryzykownych, tj: obowiązków szkolnych, realizacji pasji i zainteresowań, spędzania wolnego czasu, kontaktów z rówieśnikami i relacji z dorosłymi.

Zadania Punktu Konsultacyjnego

- w ramach oddziaływań w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich rodzin udzielano porad, informacji w formie konsultacji, rozmów diagnostycznych, motywująco – wspierających oraz interwencji kryzysowych. Do Punktu Konsultacyjnego zgłaszały się osoby uzależnione lub używające problemowo alkoholu, narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych, leków często ze współwystępującymi

uzależnieniami behawioralnymi (hazard, cyfrowe media, seksoholizm, pracoholizm lub zaburzenia odżywiania). Łączna liczba porad i konsultacji zrealizowanych w 2017 roku wynosi 10 531, w tym wydano 9 371 informacji pisemnych na temat możliwości uzyskania pomocy i działalności Punktu Konsultacyjnego.

- dyżury prawnika w Punkcie Konsultacyjnym odbywały się trzy razy w tygodniu w siedzibie MCPU przy ul. Rozrywka 1 w każdy wtorek, środę i czwartek w godzinach popołudniowych, w Filii w każdy poniedziałek i czwartek w godzinach popołudniowych. Łącznie w 2017 roku udzielono 175 porad. Problematyka dotyczyła: kierowania wniosków Krakowie o nakaz leczenia odwykowego do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krakowie, ubezwłasnowolnienia osoby uzależnionej, problemu przemocy w rodzinie oraz problemów finansowych szczególnie u osób uzależnionych.
- w ramach współpracy z grupami samopomocowymi w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 w siedzibie MCPU odbyło się 53 spotkania grupy AA IZBA, w których wzięło udział 1 265 uczestników (w tym część osób wielokrotnie) w każdy wtorek o godzinie 17.00. Odbyło się jedno spotkanie Regionu AA Małopolska.
- w każdy czwartek o godzinie 17.00 odbywały się spotkania grupy AL ANON - dla krewnych i przyjaciół osób z problemem alkoholowym. Odbyło się 58 spotkań tej grupy, w których wzięło udział łącznie 867 uczestników (w tym część osób wielokrotnie). Od października 2017 roku w każdą sobotę o godzinie 10.00 odbywały się spotkania grupy wsparcia Anonimowych Narkomanów.
- w 2017 roku łączna liczba rozmów przeprowadzonych w całodobowym Telefonie Zaufania ALCO TEL dla osób z problemem alkoholowym i innych uzależnień oraz ich rodzin wyniosła 2 437. Tematyka rozmów dotyczyła możliwości pomocy osobom i rodzinom z problemem uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, osobom w kryzysie suicydalnym oraz z problemem przemocy w rodzinie.

Organizacja konferencji

W 2017 roku zorganizowano 5 konferencji szkoleniowych i naukowo- szkoleniowych, tj.:

1. konferencja naukowo - szkoleniowa pt. „**Nowe wyzwania dla leczenia uzależnień – Program Ograniczania Picia alkoholu**” odbyła się w dniu 20 czerwca 2017 roku. Organizatorami byli Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zakład Psychologii Lekarskiej

Katedry Psychiatrii UJ Collegium Medicum. Celem przedsięwzięcia było poszerzenie wiedzy z zakresu form leczenia uzależnienia od alkoholu. Tematyka konferencji obejmowała przegląd kierunków rozwoju systemów leczenia uzależnień w Europie i na świecie, zalecenia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania Programu Ograniczania Picia w Polsce oraz praktyczne doświadczenia z realizacji Programu Ograniczania Picia. W konferencji uczestniczyli: terapeuci uzależnień, lekarze psychiatry, psychologowie, psychoterapeuci, kuratorzy sądowi i pracownicy socjalni, łącznie 193 osoby.

Każdy z uczestników otrzymał dwie najnowsze publikacje przekazane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: „Poza paradygmatem abstynencji-ograniczanie picia alkoholu jako cel terapii” autorstwa Pani Jadwigi Fudały oraz „Medyczne aspekty uzależnienia od alkoholu” pod redakcją prof. Marcina Wojnara.

2. konferencja szkoleniowa pt. **„Nowe substancje psychoaktywne”** odbyła się w dniu 26 października 2017 roku. Organizatorami konferencji byli Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie i Klinika Psychiatrii Dorosłych, Dzieci i Młodzieży Katedry Psychiatrii Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum. Podczas konferencji przedstawione zostały kierunki działania specjalistów i instytucji zajmujących się problemem rozpowszechnienia używania nowych substancji psychoaktywnych, konsekwencji zdrowotnych i prawnych oraz składu tych substancji. Bardzo cenna była praktyczna perspektywa działań realizowanych przez Policję w zakresie zwalczania przestępczości narkotykowej. Podsumowaniem konferencji była dyskusja specjalistów i uczestników na temat skutecznych sposobów zapobiegania używaniu nowych substancji psychoaktywnych wśród młodzieży. Każdy z uczestników otrzymał materiały zawierające informacje na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy w zakresie problemów związanych z sięganiem po substancje psychoaktywne. W konferencji uczestniczyły 243 osoby: pedagodzy szkolni, psychologowie, lekarze, specjaliści terapii uzależnień, psychoterapeuci, kuratorzy sądowi oraz pracownicy socjalni z Krakowa oraz województwa Małopolskiego.
3. konferencja szkoleniowa pt. **„Wiele wymiarów FASD – z perspektywy specjalistów”** odbyła się w dniu 17 listopada 2017 roku. Organizatorami konferencji było Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie, Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. Św. Ludwika w Krakowie oraz Klinikę Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum. Konferencja była kolejnym wydarzeniem, które miało na celu poszerzenie wiedzy z obszaru problematyki Spektrum

Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD). Konferencja została zorganizowana na podstawie porozumienia zawartego 30 września 2015 roku, pomiędzy Marszałkiem Województwa Małopolskiego, Prezydentem Miasta Krakowa a Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.. Tematyka konferencji obejmowała sposoby pomocy dzieciom z FASD, ich rodzicom i opiekunom. W tym: problem używania alkoholu w kontekście zaburzeń rozwojowych, kryteria diagnostyczne FASD w Polsce i na świecie, metody terapii i rehabilitacji stosowane u dzieci z FASD oraz wsparcie rodzin wychowujących dzieci z FASD. Dzięki zaangażowaniu ekspertów konferencja była również miejscem wymiany doświadczeń i dobrych praktyk. Łączni w konferencji wzięło udział 237 osób.

4. konferencja szkoleniowa pt. **„Uzależnienia behawioralne”** odbyła się w dniu 21 listopada 2017 roku. Organizatorami konferencji byli Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie oraz Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Katedry Psychiatrii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tematyka konferencji obejmowała kwestię używania nowych mediów w aspekcie hazardu, seksualności oraz zaburzeń odżywiania. Zaprezentowane zostały tematy takie jak: rozpowszechnienie problemu nadużywania nowych mediów wśród dzieci, młodzieży korzystającej z pomocy psychiatrycznej i wśród osób dorosłych, seksualność w kontekście nowych mediów oraz formy terapii uzależnień behawioralnych. Podsumowaniem konferencji była dyskusja specjalistów i uczestników na temat skutecznych sposobów zapobiegania uzależnieniom behawioralnym. W konferencji uczestniczyli nauczyciele, pedagodzy szkolni, psychologowie, lekarze, terapeuci uzależnień i psychoterapeuci. Łącznie w konferencji udział wzięło 258 osób.
5. konferencja poświęcona prezentacji wyników badań pt. **„Korzystanie z urządzeń elektronicznych oraz z Internetu przez dzieci i młodzież”** odbyła się w dniu 18 grudnia 2017 roku. Prezentacji wyników dokonali: Artur Kotliński – Prezes Instytutu Badawczego IPC Sp. z o.o, członek Polskiego Towarzystwa Badaczy Rynku i Opinii (PTBRIO), Jarosław Sawicki – Dyrektor ds. badań w Instytucie Badawczym IPC Sp. z o.o., członek Polskiego Towarzystwa Badaczy Rynku i Opinii (PTBRIO). Raport był efektem badań przeprowadzonych na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków – Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie ul. Rozrywka 1. Na przełomie września i października 2017 roku Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o. przeprowadził badania z dziećmi, młodzieżą oraz nauczycielami z Krakowa, na temat korzystania z telefonów komórkowych, tabletów, komputerów, Internetu, mediów społecznościowych, gier

komputerowych i konsolowych. Na podstawie przeprowadzonych badań, opracowano programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz dla nauczycieli i pedagogów.

Udział w projektach i kampaniach edukacyjnych

1. Krakowska Karta Rodzinna

Mieszkańcy Krakowa posiadający „Krakowską Kartę Rodzinną 3+” przyjmowani byli w pierwszej kolejności w Punkcie Konsultacyjnym w każdy czwartek w godzinach od 8.00 do 18.00. Z porad prawnych mogli skorzystać w każdy czwartek w godzinach od 16.00 do 18.00.

2. Piknik z okazji „Święta Rodziny Krakowskiej”

W dniu 21 maja 2017 roku po raz szósty odbył się piknik z okazji „Święta Rodziny Krakowskiej”. Celem imprezy było spędzenie czasu w gronie najbliższych oraz propagowanie zachowań i postaw prozdrowotnych w rodzinach. Psychologowie, terapeuci uzależnień oraz prawnicy MCPU udzielali podczas imprezy mieszkańcom Krakowa porad w zakresie: problematyki uzależnień od alkoholu, leków, narkotyków oraz problemów prawnych będących konsekwencją problemu uzależnienia w rodzinie. Z porad skorzystało wielu rodziców nastolatków zaniepokojonych ich zachowaniami ryzykownymi. Członkowie rodzin oraz osoby bliskie chętnie rozmawiali na temat możliwości zmotywowania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego. Podczas konsultacji z psychologami zgłaszano też problemy dnia codziennego, np.: radzenia sobie ze stresem jako czynnika ryzyka powstawania uzależnienia, albo innych problemów psychicznych. Rozdystrybuowano materiały informacyjne i edukacyjne na temat problematyki uzależnień i możliwości otrzymania specjalistycznej pomocy w Krakowie. Udzielono około 400 porad i konsultacji oraz informacji bezpośrednio i w formie tematycznych broszur i ulotek.

3. Piknik Świętojański

W dniu 22 czerwca 2017 roku w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kluzeka 6 w Krakowie, odbył się Piknik Świętojański - cykliczna impreza, adresowana do mieszkańców i pracowników DPS-ów z Małopolski oraz społeczności lokalnej Dzielnicy Prądnik Biały. Podczas Pikniku psychologowie i terapeuci z MCPU w Punkcie Konsultacyjnym udzielali porad osobom poszukującym pomocy oraz informacji w zakresie problematyki uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

4. Rodzinny Piknik bez smartfona

W dniu 24 czerwca 2017 roku pracownicy Działu Profilaktyki i Terapii uczestniczyli w plenerowej imprezie profilaktycznej pt. „Rodzinny Piknik bez smartfona”. W ramach Punktu Konsultacyjnego udzielano porad i informacji w zakresie przeciwdziałania zjawisku fonoholizmu. Uczestnicy Pikniku otrzymywali także materiały informacyjno – edukacyjne na temat zagrożeń z obszaru nowych technologii, w szczególności telefony komórkowego. Najczęściej z porad korzystali rodzice krakowskich gimnazjalistów.

5. Udział w działaniach Zespołów do Spraw Działań Lokalnych przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku pracownicy Działu Profilaktyki i Terapii uczestniczyli w spotkaniach 9 zespołów w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Spotkania każdego zespołu odbywały się raz na kwartał. Pracownicy MCPU udzielali porad i konsultacji w zakresie problematyki współwystępowania problemu przemocy i uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

6. Audycje radiowe

W ramach współpracy opracowano i zrealizowano 50 audycji radiowych z cyklu Pierwszy krok. Audycje zostały wyemitowane na antenie Polskiego Radia Kraków w każdą niedzielę w godzinach od 21.00 do 22.00. Tematyka audycji dotyczyła problematyki uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz problemów współwystępujących, szczególnie współuzależnienia i zjawiska przemocy w rodzinie, form specjalistycznej pomocy, grup wsparcia dla osób uzależnionych.

7. Międzyinstytucjonalna Platforma Współpracy

W 2017 roku pracownicy Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie uczestniczyli w spotkaniach Międzyinstytucjonalnej Platformy Współpracy w zakresie przeciwdziałania narkomanii organizowanych przez Wojewódzkiego Eksperta ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego. W trakcie spotkań zostały opracowane programy 4 konferencji szkoleniowych oraz plan wspólnych działań na rok 2018. 14 grudnia 2017 roku w siedzibie MCPU odbyło się spotkanie podsumowujące działania Platformy w 2017 roku.

8. Programy Aktywności Lokalnej

W ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie ze szkoleń profilaktycznych korzystają uczestnicy 4 Programów Aktywności Lokalnej z tereny Krakowa.

9. Praktyki studenckie

W 2017 roku w ramach realizacji studenckich praktyk zawodowych z działalnością MCPU zapoznało się 70 studentów z następujących uczelni:

- Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej,
- Uniwersytet Jagielloński,
- Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego.

Sekcja Terapii

Realizacja programu pt. „System wsparcia osoby uzależnionej – mieszkańca Domu Pomocy Społecznej, w celu wzmocnienia działań terapeutyczno-rehabilitacyjnych” na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku kontynuowano realizację programu pt. „System wsparcia osoby uzależnionej – mieszkańca Domu Pomocy Społecznej, w celu wzmocnienia działań terapeutyczno-rehabilitacyjnych”, przyjętego Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa nr 1028/2013 z dnia 16 kwietnia 2013 roku i zmienionego Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa nr 974/2014 z dnia 9 kwietnia 2014 roku. W ramach „Systemu wsparcia...” Sekcja Terapii realizowała:

- Program Readaptacji, prowadzony wśród mieszkańców Domu Pomocy Społecznej o profilu dla osób uzależnionych od alkoholu w Krakowie przy ul. Rozrywka,
- prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników domów pomocy społecznej z terenu miasta Krakowa.

Realizacja Programu Readaptacji.

W okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku, w Programie Readaptacji, realizowanym w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rozrywka 1 w Krakowie, uczestniczyło 89 osób, w tym 78 mężczyzn i 11 kobiet. W ramach realizacji Programu Readaptacji

diagnozowano zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, współistniejące zaburzenia psychiczne i zachowania oraz funkcjonowanie społeczne każdego mieszkańca, jego zasoby i ograniczenia. Zadaniem Sekcji Terapii było również wzmacnianie i podtrzymywanie u mieszkańców motywacji do abstynencji i aktywnego uczestnictwa w Programie Readaptacji.

Formy pracy z mieszkańcem:

- **rozmowy indywidualne**, których celem było monitorowanie i pobudzanie procesu zdrowienia i jego wpływu na zmiany w sferze emocji i przekonań mieszkańca. Rozmowy te skupiały się głównie na omawianiu bieżących spraw, trudności i sposobów ich konstruktywnego rozwiązywania, a także motywacji do zaprzestania picia. Czas trwania tych spotkań dostosowany był do możliwości poznawczych i somatycznych danego mieszkańca.
- **rozmowy interwencyjne**, mające na celu zmniejszanie napięcia psychicznego mieszkańców i pomoc w rozwiązywaniu na bieżąco trudnej sytuacji, zgłaszanej przez mieszkańca lub obserwowanej przez inne osoby.
- **spotkania społeczności**, odbywały się codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach porannych. Praca społeczności skupiała się wokół rozwiązywania problemów interpersonalnych i trudnych sytuacji w grupie. Omawiano zaplanowane działania terapeutyczne, zwracano uwagę na trudności pojawiające się w codziennym funkcjonowaniu mieszkańców. Ważnym efektem pracy społeczności w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r. była kontynuacja prowadzenia przez mieszkańców spotkań społeczności. Inicjatywą grupy była procedura wyłonienia funkcji prowadzącego społeczność na okres jednego tygodnia. Zadanie to pozwalało mieszkańcom w uaktywnianiu się, a także przejmowaniu odpowiedzialności za przebieg spotkania społeczności i za rozwiązanie bieżących sytuacji problemowych oraz omawianie zgłaszanych inicjatyw na forum społeczności.

Praca grupowa:

Spotkania mieszkańców w grupach edukacyjnych. Dla mieszkańców uczestniczących w Programie, cztery razy w tygodniu odbywały się zajęcia w trzech grupach:

- **grupa motywacyjna** dla osób nowoprzyjętych, której celem było zapoznanie mieszkańców z zasadami Domu, ogólnymi formami pracy terapeutycznej w ramach Programu, a także praca nad wzbudzaniem i podtrzymywaniem motywacji do aktywnego uczestnictwa w Programie Readaptacji oraz zachęcanie do aktywności w różnych

obszarach funkcjonowania. Każdy uczestnik Programu brał udział w spotkaniach grupowych przez okres około 3 miesięcy. Praca w tej grupie obejmowała 60-cio minutowe spotkania 2 razy w tygodniu.

- **grupa psychoedukacyjna: II A oraz II B.** Prowadzono edukację na temat: objawów i faz uzależnienia od alkoholu, wpływu alkoholu na organizm człowieka, rozpoznawania objawów głodu alkoholowego, zmiany dotychczasowych destrukcyjnych sposobów funkcjonowania na zachowania konstruktywne oraz nabywania nowych umiejętności społecznych, adekwatnie do możliwości poznawczych mieszkańca. Celem tych spotkań było poszerzenie świadomości na temat uzależnienia w odniesieniu do własnych doświadczeń oraz dążenie do akceptacji faktu bycia osobą uzależnioną od alkoholu i wynikających z tego konsekwencji. Spotkania te odbywały się w dwóch równoległych grupach, 2 razy w tygodniu przez 60 minut.
- **grupa III** dla osób na etapie realizacji Stacjonarnego Programu Postrehabilitacyjnego. Program grupy III koncentrował się na przygotowaniu mieszkańców do opuszczenia Domu, w tym na trenowaniu umiejętności sprzyjających utrzymywaniu abstynencji, a także na konstruowaniu i urealnianiu planów trzeźwienia po opuszczeniu tutejszego DPS. Spotkania tej grupy odbywały się raz w tygodniu i trwały 60 minut.

Spotkania interwencyjne z mieszkańcem w zespole terapeutycznym lub w zespole interdyscyplinarnym, realizowano według bieżących potrzeb. Miały one na celu wspólną analizę aktualnej sytuacji problemowej mieszkańca, dostarczenie informacji i wsparcia w rozwiązywaniu trudności, monitorowanie realizacji rozwiązań oraz motywowanie mieszkańca do prozdrowotnych zachowań.

Współpraca z rodzinami i instytucjami realizowana w miarę potrzeb, w celu wspierania mieszkańca w odbudowywaniu relacji rodzinnych i społecznych. W tym zakresie prowadzono współpracę z opiekunami prawnymi osób ubezwłasnowolnionych. W ramach rozmów z bliskimi i opiekunami prawnymi mieszkańców, ustalano zasady ich bezpiecznego pobytu poza Domem oraz udzielano informacji dotyczących istotnych, bieżących spraw z życia mieszkańca. Dokonywano także mikroedukacji w obszarze wspierania osoby uzależnionej w abstynencji szczególnie podczas pobytu poza Domem.

Praca w obrębie zespołu terapeutycznego, którą realizowano w ramach codziennych odpraw zespołu, odbywająca się w celu omówienia i zaplanowania pracy ze społecznością i poszczególnymi mieszkańcami.

Praca w obrębie zespołu interdyscyplinarnego obejmująca codzienne, poranne odprawy całego zespołu oraz spotkania zespołu interdyscyplinarnego, zwoływane interwencyjnie w celu ustalania strategii pracy z danym mieszkańcem.

Prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników Domów Pomocy Społecznej.

W 2017 roku zrealizowano kolejne edycje szkoleń dla pracowników Domów Pomocy Społecznej z terenu Gminy Miejskiej Kraków. Dotychczasowy cykl składający się z dwóch części pt. „Rozumienie problemu uzależnienia od alkoholu i picia szkodliwego wśród mieszkańców Domów Pomocy Społecznej” oraz „Metody motywowania do zmiany” został rozszerzony o część III pt. „Praktyczne metody motywowania do zmiany osób uzależnionych od alkoholu”. Celem szkoleń było pogłębienie wiedzy i umiejętności praktycznych w obszarze motywowania do zmiany osób uzależnionych od alkoholu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku odbyło się 12 szkoleń, w których wzięło udział 111 uczestników - pracowników Domów Pomocy Społecznej z terenu Krakowa.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku w szkoleniach uczestniczyli pracownicy następujących Domów Pomocy Społecznej :	Liczba uczestników szkoleń
ul. Helclów 2	46
ul. Nowaczyńskiego 1	30
ul. Łanowa 39	8
os. Hutnicze 5	1
ul. Łanowa 41	11
ul. Łanowa 43	7
ul. Praska 25	2
ul. Krakowska 55	2
ul. Ułanów 3	3

ul. Sołtysowska 13d	1
Ogółem:	111

Uczestnicy szkoleń z podziałem na grupy zawodowe	Liczba uczestników szkoleń
Opiekun	59
Opiekun medyczny	6
Koordynator zespołu opiekuńczo/ terapeutycznego	4
Pielęgniarka	3
Psycholog	7
Pracownik socjalny	12
Terapeuta zajęciowy	12
Ratownik medyczny	1
Pomoc biurowa	1
Pokojowa	5
Fizjoterapeuta	1
Ogółem	111

DZIAŁ OPIEKI NAD OSOBAMI NIETRZEŻWYMI

Dział Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi w 207 roku realizował zadania statutowe:

- sprawowanie opieki nad osobami przebywającymi do wytrzeźwienia,
- przeprowadzanie badań lekarskich odnośnie stanu zdrowia oraz wydawanie opinii o stanie zdrowia osób doprowadzonych oraz zwalnianych,
- przeprowadzanie badań na zawartość alkoholu,
- wykonywanie zabiegów sanitarnych,
- udzielanie porad i informacji telefonicznej w zakresie problemów związanych z uzależnieniem, współuzależnieniem oraz przemocą,
- informowanie o szkodliwości nadużywania alkoholu oraz motywowanie do podjęcia leczenia.

W 2017 roku funkcjonariusze Policji oraz Straży Miejskiej doprowadzili w celu wytrzeźwienia 9522 osób: Policja 5150 osób, SM 4372 osób.

- Odnotowaliśmy 9317 pobyków, w tym: 968 kobiet oraz 11 pobyków osób niepełnoletnich.
- Liczba pobyków osób bezdomnych wyniosła 3562
- Liczba pobyków wielokrotnych 2024.
- Liczba pobyków cudzoziemców wyniosła 476.
- Na podstawie porozumień zawartych z gminami ościennymi odnotowaliśmy 441 pobyków.

Podział pobyków ze względu na występujące okoliczności:

- osoby leżące/nie mogące się poruszać o własnych siłach -6425
- awantury domowe -1164
- awantura w miejscu publicznym -1347
- pieszy na jezdni -106
- inne -200

Podział pobyków ze względu na spełniane przesłanki ustawowe:

- zgorzenie w miejscu publicznym-1114
- zagrożenie życia lub zdrowia własnego-7978
- zagrożenie życia lub zdrowia innych osób-2783

U osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wykonano 8952 wstępnych badań na zawartość alkoholu.

Liczba osób skierowanych do Działu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi ze szpitalnych oddziałów ratunkowych wyniosła 375 .

Do placówek służby zdrowia skierowano 33 osoby.

350 osób po wytrzeźwieniu przekazano Policji.

Ogrzewalnia

Wychodząc naprzeciw potrzebom społecznym na terenie Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie prowadzono Ogrzewalnię dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. Ogrzewalnia jest prowadzona w okresie od 1 października do 30 kwietnia przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 18.00 do 8.00, do 30 kwietnia 2018 r. Ogrzewalnia zapewnia jednorazowo schronienie w postaci miejsc siedzących maksymalnie 10 osobom. Korzystającym zapewnia się: możliwość skorzystania z kąpieli, środki czystości, czyste ubranie i obuwie (w miarę możliwości), gorące napoje, ciepły posiłek a także doraźną pomoc medyczną. W 2017 roku w Ogrzewalni odnotowaliśmy 1528 pobyków.

Sporz: 19 stycznia 2018 roku

Monika Borkowska-Żebrowska Kierownik Działu Profilaktyki i Terapii,

Andrzej Wróblewski Kierownik Działu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi.